

BESLUT 2006-05-11

i överklagat ärende enligt 15 kap. Riksidrottsförbundets (RF) stadgar

Klagande LJ och AJH, båda medlemmar i SöGK

Motpart SöGK

Saken Fråga om beslut vid årsmöte angående vissa avgifter är förenligt med klubbens stadgar m.m.

Överklagat beslut Årsmötets i SöGK beslut 29 november 2005

Bakgrund

Inför årsmötet den 29 november 2005 i SöGK hade klubbstyrelsen föreslagit

1. ”att det på årsavgiften 2006 tas ut 200 kr extra av varje seniormedlem”, vilket belopp under året får användas av medlemmen som betalning i klubbrestaurangen
2. ”att det på årsavgiften 2006 tas ut 200 kr extra av varje seniormedlem”, vilket berättigar denne till ett rangekort (10 hinkar med övningsbollar) hos klubbens pro.

Av kallelsen till mötet som utsändes till medlemmarna genom klubbtidningen Kringelsvingen framgick att vid mötet skulle behandlas stadgeenliga frågor som bl.a. fastställande av medlemsavgifter för det kommande året och styrelsens förslag. Handlingarna till mötet fanns tillgängliga i klubbhuset sju dagar före mötet. Av styrelsens kommentarer till budgeten för 2006 framgick bl.a. att "Vi kommer dessutom att subventionera vissa hyror. Ingen höjning av medlemsavgifterna kommer att ske."

Överklagade beslutet

Vid årsmöte den 29 november 2005 beslutade SöGK under protokollets § 9 bifalla styrelsens förslag att årsavgifterna 2006 skall vara oförändrade. Under protokollets § 11 beslutade mötet bifalla styrelsens förslag att dels ta ut 200 kr av varje medlem för att stötta restauratören inför säsongen 2006, vilket belopp får användas i restaurangen under säsongen, dels ta ut 200 kr av varje medlem för att stötta "vår pro", vilket belopp berättigar medlemmen till ett rangekort (10 hinkar).

Yrkanden m.m.

LJ och AJH har - får det uppfattas - yrkat att årsmötets ifrågavarande beslut under § 11 upphävs.

SöGK har bestritt yrkandet.

LJ och AJH har anfört bl.a. följande. De hade inte möjlighet att närvara vid höstmötet. Kallelsen innehöll inte information om att nu aktuellt ärende skulle behandlas. Av klubbens brev den 12 december 2006, med bilagda fakturor till dem, framgick att mötet hade beslutat att medlemmarna skall påföras 200 kr till restaurangen och 200 kr till shop/range och att det vara fråga om förskottsavgifter som medlemmen får ta ut under säsongen på respektive ställe. Varje faktura upptar också dessa båda poster. Till detta kommer att varje medlem enligt ett mötesbeslut 2004 har att betala 4 000 kr i extra insats både under 2005 och 2006, som

bidrag till kostnad för ombyggnaden av golfbanans greener. – De anser det vara felaktigt att besluta att medlem skall betala avgift till en entreprenör som är fristående från klubben. De tolkar stadgarnas bestämmelse om att medlem skall betala avgifter som beslutas av årsmötet, så att det måste vara fråga om avgifter som betalas till klubben. Vidare är frågan av sådan större ekonomisk betydelse både för klubben och medlemmarna att, enligt stadgarna, beslut fick fattas i frågan endast om ärendet hade angivits i kallelsen till mötet. Så skedde inte. Om de 900 medlemmar som har betalat extra insats p.g.a. ombyggnaden även betalar 400 kr vardera till de båda entreprenörerna blir totalbeloppet 360 000 kr.

SöGK har yttrat bl.a. följande. Ombyggnaden 2005 och 2006 av samtliga greener medför att banan kan öppnas för spel tidigast i juli-augusti 2006. Säsongen blir därmed avsevärt förkortad och restaurangens och shopens intäkter väntas minska. Styrelsens ifrågavarande förslag syftar till att restauratören och instruktören (pro) skall kunna stanna kvar och överleva. Det är inte fråga om en avgift utan om en solidarisk medlemsinsats, ett förskott till restaurangen och shopen. Det enda klubben gör är att förmedla insatsen från klubben till restauratören och pron. Hela insatsen går tillbaka till medlemmen genom att denne får motsvarande värde i restaurangen och shopen.

Skäl för beslutet

Beslut av föreningsmöte får överklagas av röstberättigad medlem i föreningen om beslutet inte har tillkommit i behörig ordning eller på annat sätt strider mot gällande stadgar eller tävlingsbestämmelser (15 kap. 3 § RF:s stadgar).

SöGK:s stadgar överensstämmer i huvudsak med SGF:s Normalstadgar för golfklubbar. Av ändamålsparagrafen, § 1, framgår att klubben har som ändamål att verka för att medlemmarna kan utöva golfspel i enlighet med idrottens verksamhetsidé samt att för detta ändamål ställa en golfbana i Sö till medlemmarnas förfogande. Av § 21 i golfklubbens stadgar framgår att höstmötet skall behandla, utom annat, ärende om fastställande av medlemsavgifter för det kommande verksamhetsåret och styrelsens förslag till mötet. Av § 15 framgår att kallelsen till årsmöte skall innehålla förslag till föredragningslista.

Juridiska Nämnden gör följande bedömning.

LJ och AJH har till stöd för sin talan gjort gällande dels att stadgarna inte ger stöd för ett beslut att medlem skall betala avgift till fristående entreprenör, dels att en fråga, som inte rör medlemsavgiften i sig, är av sådan ekonomisk vikt att den måste anges i kallelsen. Juridiska Nämnden har således att ta ställning till två av varandra oberoende grunder. Frågan om de två avgiftsdebiteringarna har stöd i stadgarna bör prövas i ärendet även om beslutet i sig måste upphävas på grund av brister i kallelsen till årsmötet.

Frågan om styrelsens förslag borde ha angetts i kallelsen.

Av allmänna föreningsrättsliga grundsatser följer att en kallelse till årsmöte skall innehålla tydlig uppgift om de ärenden som skall förekomma på mötet (jfr. 7 kap. 8 § lagen 1987:667 om ekonomiska föreningar). I konsekvens härmed anses ett årsmöte vara förhindrat att fatta beslut i andra ärenden än de som angivits i kallelsen. Detta gäller oberoende av vad golfklubbens stadgar i det enskilda fallet kan ha för innehåll. I Normalstadgar för golfklubb, antagna 2004 av SGF:s förbundsstyrelse, anges (21 §): ”Beslut om stadgeändring eller i fråga av större ekonomisk betydelse för klubben eller medlemmarna får fattas endast om ärendet angivits i kallelsen till mötet.” Normalstadgar för idrottsförening har motsvarande innehåll (Riksidrottsstyrelsen 1999).

SöGK:s stadgar kan enligt Juridiska Nämnden inte tilläggas annan innebörd. Ett vår- eller höstmöte äger således fatta beslut endast i ärenden som anges i kallelsen till mötet. Vidare faller det sig självt att behovet av tydlig uppgift i kallelsen om ärendets art är särskilt stort när det gäller en fråga som är av större ekonomisk betydelse t.ex. för medlemmarna.

Av kallelsen till ifrågavarande höstmöte kunde inte utläsas att höstmötet skulle behandla och besluta i ärendena om skyldighet för medlem att betala 200 kr för att stötta restauratören och 200 kr för att stötta golfinstruktören. Kallelsen redovisar endast att mötet skulle på sedvanligt sätt behandla ”styrelsens förslag”.

Genom utredningen i ärendet får det anses klarlagt att, under normala förhållanden, en seniormedlems årliga avgiftsbidrag till klubben uppgår till 4 100 kr (årsavgift plus spelavgift) samt att styrelsen i handlingarna till mötet uttalat att medlemsavgifterna inte skulle höjas. Styrelsens förslag till mötet innebar behandling av och beslut i frågor om seniormedlemmars betalning av ytterligare 400 kr under 2006. Oavsett storleken av tillkommande ”extra insats” under 2005 och 2006 är de båda avgiftsfrågorna mot den bakgrunden av sådan betydelse för medlemmarna att mötet har ägt besluta i ärendena endast om kallelsen hade innehållit uppgift om ärendena.

Med hänsyn till att de båda avgiftsärendena inte angivits i kallelsen till mötet har mötets beslut i ärendena inte till kommit i behörig ordning. Besluten skall därför upphävas.

Frågan om de två avgiftsdebiteringarna har stöd i stadgarna.

Genom att bli medlem i en ideell förening har medlemmen accepterat det ändamål klubben har angett i stadgarna. Med medlemskapet följer ett antal skyldigheter och rättigheter. Medlemmen skall bl.a. följa av årsmötet fattade beslut men också betala de avgifter som årsmötet beslutat om. Skyldigheterna gäller gentemot föreningen som rättssubjekt. Föreningen kan inte heller överlämna beslutanderätten, eller sin fordran på medlemsavgifter, till annan association än föreningen. Medel som tillförs klubben genom medlemmens årsavgift tillförs i sin helhet klubbens intäktsmassa och förmögenhet.

Shop- och restaurangverksamheter är naturliga verksamheter inom en golfbaneanläggning. En golfklubb får anses ha möjlighet att inom ramen för klubbens ekonomi stödja och främja shop- och restaurangverksamhet genom att, som SöGK enligt handlingarna gjort, subventionera hyran eller arrendet. Ett sådant främjande får anses kunna rymmas inom klubbens ändamål även om verksamheterna inte anges explicit i ändamålsparagrafen i klubbens stadgar. Ytterst är det dock årsmötet som, vid fastställande av budget och verksamhetsplan samt den för medlemmen obligatoriska årsavgiften, har att ta ställning till om ett sådant främjande av shop- och restaurangverksamheterna ryms inom klubbens ändamål.

Av föreningsrätten och stadgarna följer att medlemmen är skyldig att till föreningen betala beslutad årsavgift. Vid utebliven betalning kan föreningen utesluta medlemmen. Föreningen äger emellertid inte rätt att utöver årsavgiften besluta om någon ytterligare obligatorisk avgiftsdebitering (se bl.a. ”Medlem i en idrottsförening” av Björn Lindquist, sid 85ff). Medlemmen har inte heller någon på föreningsrätten eller stadgarna vilande skyldighet att utöver årsavgiften stödja klubbens verksamhet ekonomiskt genom exempelvis köp av exempelvis utrustning eller lotter.

I förevarande ärende är det fråga om att årsmötet beslutat att medlemmarna i SöGK skall betala tvingande avgifter till två från föreningen fristående och självständiga bolag. Att ålägga medlemmarna en skyldighet att främja dessa verksamheter saknar stöd i såväl föreningsrätten som SöGK:s stadgar. Det förhållandet att beloppen transfererats via SöGK, eller att avgifterna är att se som förskottsbelopp för eventuellt framtida köp hos de fristående bolagen, saknar betydelse för den denna bedömning. Besluten skall därför upphävas även på denna grund.

BESLUT

Juridiska Nämnden upphäver besluten under mötesprotokollets § 11 vid höstmötet den 29 november 2005 i SöGK.

Detta beslut får överklagas hos Riksidrottsnämnden, Idrottens Hus, 114 73 Stockholm senast den 1 juni 2006.

Svenska Golfbundet

Juridiska Nämnden

Jan Rebane

I detta beslut har deltagit: Jan Rebane, ordförande, samt Ulf Skorup, Bo Bengtsson och Mia Reich-Sjögren. Skiljaktig mening, bilaga 1.